

DEN NORSKE KIRKE

Sør-Hålogaland biskop

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd
Postboks 799 Sentrum

0106 OSLO

Dato: 20.06.2018

Vår ref: 18/02228-5

Deres ref:

Hørings svar til «Strategiplan for samisk kirkeliv 2019-2029» fra biskopen i Sør-Hålogaland

Biskopen i Sør-Hålogaland har behandlet utsendte forslag til Strategiplan for samisk kirkeliv 2019-2029, og gir herved nedenstående høringssvar:

Generelle innspill til planen:

Sør-Hålogaland biskop anser dokumentet som godt gjennomarbeidet der de viktige elementene er tatt med.

Kommentarer til enkeltdeler i planen:

Kap. 2.3 s.23 – Samisk kirkeliv i lulesamisk språkområde:

Sør-Hålogaland biskop påpeker at Tysfjord kommune opphører fra 2020 og det vil fra 2020 bli endringer i det lulesamiske språkforvaltningsområdet.

Det må derfor fremgå i planen at Tysfjord kommune deles og det blir endringer i det nye lulesamiske språkforvaltningsområdet.

s.25 Sør-Hålogaland biskop anfører at Samarbeidsrådet for kristne kirker i Barentsområdet (SKKB) har et av sine satsningsområder ifht. urfolk. SKKB arbeider ifht. dialog og møtepunkter mellom ortodokse og lutherske samer i Norge, Finland, Sverige og Nordvest Russland. På samiske kirkedager har SKKB særskilt ansvar for russiske samers deltakelse.

Kap. 3.1 s 26: «Den norske kirkes ansvar for samisk kirkeliv».

Forslag til en ny overskrift: «Samisk kirkeliv som en integrert del av Den norske kirke»

Kap. 3.7 s.34 om forsoning: I forsoningsbegrepet savnes en beskrivelse av samisk trosliv og livsanskuelse.

Dette må belyses i den prinsipielle delen og under visjon og strategiske mål for samisk kirkeliv.

Strategidelen – innspill til høringsspørsmål samt andre innspill:

4.1 Samisk språk og innhold i kirke- og gudstjenesteliv:

Postadresse:
Tolder Holmers vei 11
8003 BODØ

E-post: shbdr@kirken.no
Web: www.kirken.no/shbd
Org.nr.:818 066 872

Telefon: +47 75 54 85 50
Telefaks:

Saksbehandler
Omar Paal Aardal
+47 75548561

- Hvordan øke antall ansatte og frivillige medarbeidere med kompetanse i samisk språk og kultur:
 - Det må arbeides for bedre stipendordninger og støtteordninger for søkere som utdanner seg innen samisk språk og kultur.
 - Det bør legges til rette for at bispedømmene har økonomi til å styrke ansattes kompetanse innen samisk språk, kultur og trosforståelse.
- Hvordan øke andelen liturgiledd i gudstjenester på samiske språk:
 - Lokale grunnordninger for gudstjenesteliv må inneholde samiske ledd.
 - Liturgiske språkkurs i prostiene fremheves og kirkelige ansatte gis opplæring til å bruke nye liturgiledd.
 - Det må tilstrebes økt bruk av Samisk språk og kulturuttrykk i Den norske kirkes liturgier.

Strategier- biskopen og bispedømmerådets arbeid:

- Ved alle samlinger og kurs i regi av bispedømmeråd og Kirkeråd skal det samiske synliggjøres.

4.2 Samisk innhold i trosopplæringen:

- Hvordan styrke trosopplæringen for barn i samiske miljø?:
- Hvordan ivareta samisk innhold i trosopplæringen der samer er i mindretall?:
 - Det må være strategisk kommunikasjon mellom Samisk kirkeråd og bispedømmerådene.
 - Det må legges til rette for at kirkelige ansatte får kunnskap om samisk kultur, kirkeliv og tro.
 - Samisk ungdomsrepresentasjon til bispedømmenes ungdomsråd og Ungdommens Kirketing må sikres.
 - Informasjon om trosopplæringsmaterieill på samisk må styrkes i alle ledd.

4.3 Diakoni:

- Hvordan kan samers behov for språk og kulturforståelse møtes i det diakonale arbeidet i menighetene?
 - Medarbeidere i Den norske kirke får tilbud om språk og kulturkompetanse. Det fremtidige målet er at alle kirkelige medarbeidere får tilbud om tilstrekkelig grunnkompetanse - for å kunne høyne bevisstheten på det diakonale aspekt knyttet til den samiske historien og minoritetsstatus.
- Hva slags kompetanse kreves for diakoner og diakonimedarbeidere i samiske områder i fremtiden?
 - Krisearbeid og psykisk helse: Kirkelige ansatte må ha tilgang på kunnskap om samisk kultur og tradisjon i dette arbeidet, for at folk skal bli møtt på en verdig måte.
 - Beredskapsarbeid: De samiske perspektivene bør ivaretas i beredskapsarbeidet lokalt og regionalt, og synliggjøres i planer og strategier.
 - Åndelig omsorg, sjelesorg, samtaler for barn og unge ivaretas ifht. det samiske.

4.4 Dialog og forsoning:

- Hvordan kan menigheter bidra i dialog- og forsoningsarbeid som er aktuell i samisk kontekst?
 - Dialog og forsoningsarbeid må være på de samiske premisser og ut fra ønsker som den samiske befolkningen har. Sør- Hålogaland biskop støtter behovet for en

gjennomgang av forsoningsarbeid knyttet til den urett samene har vært utsatt for av storsamfunnet.

- Hvordan kan Den norske kirke samhandle og samarbeide med læstadianske forsamlinger og organisasjoner knyttet til det samiske samfunnet og samisk kirkeliv?
- Dette er avhengig av de ulike læstadianske miljøene. Fra Sør-Hålogaland biskops side er det viktig å ha en konstruktiv og respektfull dialog med de læstadianske miljøene i vårt bispedømme.

4.5 Rekruttering:

- Hvordan rekruttere flere til frivillig arbeid og engasjement for samisk kirkeliv?
- Hvordan få flere samer til å velge kirkelig utdanning?
- Hvordan øke kompetansen i samisk språk, kirkeliv og samiske kristne tradisjoner blant ansatte i Den norske kirke?

Se også under pkt. 4.1 vedr disse spørsmålene.

- Bispedømmet arrangerer kurs og felles møteplasser der kompetansen om samisk kultur og språk kan økes.
- Alle bispedømmerådsarrangementer har noen samiske tema, salmer, kulturuttrykk.

4.6 Kultur:

- Hvordan kan ulike kulturuttrykk fra samisk tradisjon være til støtte i det gudstjenestelige liv og menighetsarbeid?
- Hvordan kan samisk salmesang og kirkemusikk i ulike områder besvares og videreutvikles
- Arbeidet med innsamling og nedskrivning av samisk salmesangtradisjon utvikles og opprettholdes.
- Samisk salmesang må synliggjøres og brukes. Det må legges til rette for forsangere som synger salmene på samisk.
- Gi økt bevissthet hos menighetene om samisk kunstuttrykk og utsmykning i kirkelige sammenhenger, for eksempel ved kirkerommets utsmykning, i kirkelige tekstiler og informasjonsmateriell. Dette må gjøres særskilt i de samiske forvaltningsområdene, men også i kirkene utenfor de samiske forvaltningsområdene.

4.7 Demokrati:

- Hvordan kan rekruttering av samiske kandidater til kirkevalg gjøres på en god måte?
- Rekruttering: Det må satses på synliggjøring av samisk kirkeliv og opplæring av unge. Ungdomsrådene, SUNG og UKT /UKM og samiske ungdomsleirer er arenaer som må brukes bevisst ifht rekruttering.
- Hvordan styrke samarbeidet med SKR og samiske representanter i BDR og menighetsråd:
- Når Samisk kirkeråd arrangerer møter på ulike plasser bør dette være i dialog med de respektive BDR.
- Sammensetningen i bispedømmets arbeidsgruppe / utvalg for samisk kirkeliv bør bestå av personer som sitter i SKR og BDR for å få en hensiktsmessig og gjennomgående representasjon.
- Det bør være årlige møter mellom SKR og bispedømmerådets representanter. Her kan valg møtet være en viktig arena.
- SKR bør ha jevnlig møter med de valgte BDR i de samiske forvaltningsområdene.
- SKR bør være representert ved menighetsråds kurs i de samiske forvaltningsområdene og andre strategiske steder i bispedømmene.

Med vennlig hilsen

Ann-Helen Fjeldstad Jusnes
biskop

Omar Paal Aardal
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO